

Vær opmærksom på

Som lærling repræsenterer du 'det nye' på din arbejdsplads, og det kan være både en fordel og en ulempe. Det er særligt en ulempe, hvis du er havnet i en 'god gammeldags' kultur, hvor 'de gamle' mener, at du og lærlinge/praktikanter generelt hører til nederst i hierarkiet og derfor bare skal makke ret. Fordelen er, at du bringer ny viden fra skolen, som du – i en mere inkluderende kultur – kan få mulighed for at sætte i spil. Typisk ved at få mulighed for at løse forskelligartede opgaver med stigende sværhedsgrad over tid.

Anbefalingerne her stammer fra en undersøgelse om **psykologisk sikkerhed**, hvor vi besøgte flere byggepladser for at observere samarbejdet. Tager I disse indsigter med i samarbejdet, kan I formodentligt undgå nogle udfordringer og skabe mere mental sundhed for jer alle i hverdagen.

FEJL SOM LÆRINGSMULIGHEDER.

På en arbejdsplads er fejl uundgåelige. For lærlinge/praktikanter gælder det, at fejl må forventes – det er en del af læreprocessen – hvor der også er et stort potentiale for udvikling. Så det, at du som lærling begår fejl, er blot en naturlig del af din læringsproces.

Det, der virkelig betyder noget for at kunne bruge fejl som mulighed for at lære, er, hvordan vi tackler fejl. Her kan du have en god indvirkning på den **psykologiske sikkerhed** blandt dig og dine kolleger.

Det er værdifuldt at tale åbent om egne fejl, så kan både du og dine kollegaer lære af dem. Ved at indrømme og tale med dine kollegaer om egne fejl, viser du vejen som et godt eksempel.

Det ville være skønt, hvis dine kollegaer møder dig med: **"I dag skal du løse forskellige opgaver, og du kommer til at lave nogle fejl, fordi du er lidt uerfaren. Det er ok!"** Men det sker nok ikke alle steder...

Selvom det kan være svært som lærling/praktikant, viser vores undersøgelse, at det kan betale sig at sige fra, når du får personlig frem for faglig kritik for dit arbejde. Hvis du siger fra på en konstruktiv måde, så bidrager du til en positiv forandring.

AT SKELNE PERSONLIG FRA ARBEJDSRELATERET KRITIK – OG SIGE FRA

I en læreproces, som du er i, er det vigtigt at få evalueret det arbejde, du udfører – så lærer du, og det er med til at gøre dig til en vigtig bidragsyder på arbejdspladsen.

Uenighed og kritik af arbejde og idéer, der fokuserer på opgaven og ikke personen, kan føles ubehageligt – men det er trods alt ikke personligt. Det er positivt, fordi det er med til at højne arbejds kvaliteten.

Personlig kritik kan lyde som **"Du er en klovn til XYZ"**. Det rammer lidt som en mavepuster og er ikke særligt konstruktivt – for hvad kan du bruge det til – der er jo ingen 'gøre anderledes anvisning'.

Et svar på en sådan bemærkning kunne være: **'Jeg kan ikke lide at blive kaldt klovn, men jeg vil gerne have dine gode råd til, hvordan jeg kan gøre det bedre'**. Brug dine egne ord, så bliver det bedst :o).

Faglig kritik har fokus på arbejdet. Det kan lyde som: **'Fordi kommer dette ikke til at holde i længden'**, Dette er konstruktivt, fordi det forklarer, hvad fejlen er, og hvorfor det er en usmart måde at gøre det på.

Erfarne håndværkere vil måske - af et godt hjerte - fortælle, hvordan du i stedet kan gøre fx ved at sige: 'for at få det til at holde, kan du gøre sådan...'. Hvis ikke du forstår anvisningen - bed om en forklaring - så det er klart for dig præcist, hvordan du skal gøre. I en læreproces er det vigtigt at kunne spørge en masse.

Det er vigtigt, at alles input sættes i spil, og hvis du selv har en idé til, hvordan det kan gøres, så test det og spørg om det kan virke. Som lærling, praktikant kan du sagtens have lært noget, som de ældre ikke kender til.

HUMOR, JOKES, IRONI OG SARKASME

Observationer på byggepladser lærte os, at tonen mellem smågrupper og par, der arbejder sammen, er rimelig god, mens de værste drillerier foregik i større grupper, pauser og møder. Her er tendensen, at drillerierne rettes mod de samme få personer. Det er et problem for dem, det går ud over, også selvom de virker ligeglade eller endda griner med. Årsagen er, at ingen ønsker at ødelægge den gode stemning - så hellere tage imod

Men vittigheder, drillerier og øgenavne rettet direkte mod en person kan have en nedbrydende effekt. Selvom stemningen virker god, bryder mange sig ikke om det. Vores analyse viser, at 42% af håndværkerne ikke synes, at drillerierne altid er kærligt ment. Der er altså for meget 'røg', der brænder sig fast på en uheldig måde.

Det skal være ok at sige fra over for unfair drilleri. Som ny i faget har du en unik mulighed for at påvirke kulturen og fagets fremtid, når du står ved dig selv, finder modet og siger fra på en venlig måde. Fx ved at sige 'sådan vil jeg ikke tales til'. Det hjælper at tage et par dybe indåndinger, så du kan levere dit budskab overbevisende.

DET PERSONLIGE BÅND

Som lærling / praktikant kan du ofte få en tæt relation med de mennesker, der støtter dig i din læreproces. Det er ikke givet, at dine kollegaer har guldmedalje i kommunikation og relationer. Men med dit unge, friske sind har du en unik mulighed for at styrke samarbejdet med dine kollegaer ved at tage initiativ til personlige samtaler, så I lærer hinanden at kende - lidt ud over det faglige samarbejde. Det kan være med til at skabe en kultur, hvor I alle værdsættes, som dem I er, og hvor du inspirerer andre til at kunne være sig selv.

Prøv derfor at stille spørgsmål om dine kollegaers interesser og liv uden for arbejdet - og ikke mindst at dele noget om dig selv.

Som en af de mere uerfarne på arbejdspladsen er det vigtigt, at dine kollegaer spørger ind til dig. Ligesom det bør være helt ok at bede om hjælp og tage en snak med din mentor eller chef, når noget går dig på. På samme måde er det godt at vise opmærksomhed over for dine kollegaers trivsel og at række ud, hvis du fornemmer, at nogen har det svært. På den måde sikrer du, at alle føler sig godt tilpas og kan yde deres bedste - så I når jeres fælles mål.

Alt i alt kan man sige, at din adfærd også betyder noget. Ingen kan gøre alt, men alle kan gøre noget...